

Forslag til Inatsisartutbeslutning om Grønlands indgåelse af Aftale mellem Kongeriget Danmarks regering sammen med Naalakkersuisut og Amerikas Forenede Staters regering om ændring og supplerung af overenskomst af 27. april 1951 i henhold til Den Nordatlantiske Traktat mellem Kongeriget Danmarks regering og Amerikas Forenede Staters regering om forsvaret af Grønland (1951-forsvarsaftalen) med senere relevante tillægsaftaler relaterethertil.

(Naalakkersuisoq for Udenrigsanliggender, Erhverv og Råstoffer)

Inuit folket er et folkefærd der ikke har erfaring i at føre krige. Mange andre samfund finder det vigtigt at indrage hvilke krige de har deltaget i, i deres historie, at de har vundet og de lægger vægt på at ære dem der har forsvaret deres land. Vi kalaallit har fulgt tæt i krige der foregår i resten af verden. Vi læser om hvad folk har oplevet med stor medfølelse. Vi føler med de folk der har oplevet kriges rædsler og ønsker at der skal være fred og ikke krig i verden. Vi ønsker at resten af verden skal føle det fred som vi oplever og at den skal være deres dagligdag. Vi siger, og vi gentager her: gid at der vil være fred i verden.

Efter vi i vores land har fundet det som selvfølge at vi kan leve i fred og har levet i fred er det uforglemmelig oplevelse at vi en dag hørte at en stormagt ønsker at eje vores land. Angsten stod i takt med udtalelser om at han må eje vores land på grund af forsvar og sikkerhed. Det steg yderligere da vedkommende var villig til at tage vores land ved væbnet magt.

INUIT ATAQATIGIIT INATSIARTUNI

Der stod vi op som et samlet folk! Vi lavede den største optog i historien med følgende melding: Kalaallit Nunaat – ejes af Kalaallit!!

Forsvarsaftalen af 2026 sammen med USA og Danmark

De forgangne dage viste, at vi nøje må overveje om hvor vidt vi lever sikkert i vores eget land. Vores land kan ikke købes. Vores land er en del af den globale samfund, sm Kalaallit er del af, og vi kræver at vi bliver inddraget i beslutningerne om vores eget fremtid. I fællesskab fremsatte vi borgere en klar udtalelse om hvem der kan træffe beslutninger om Kalaallit Nunaat. Naalakkersuisut og Danmark fremsatte Kalaallit Nunaats udtalelse i forhandlingerne med USA. Vi ved hvor tung sagen er. Det har ikke altid været nemme forhandlinger; der var en klar krav om at forsvare Kalaallits interesser blandt stormagterne. Vi takker Naalakkersuisut for at have fundet en vej. Inuit Ataqatigiit er enige i, at vores land selv kan gøre sin holdning klar og skal være med til at træffe beslutninger. Vi skal også huske forskellige dele af vores egen historie. Inuit Ataqatigiit husker at tidligere medlem af Inatsisartut, Maliinannguaq Markussen, Inuit Ataqatigiit havde følgende forslag: (formand, jeg citerer)

Forslag om ændring af den dansk-amerikanske forsvarsaftale af 1951.

Som et eksempel kan det nævnes, at Grønland fik en særstatus efter at Danmark blev indlemmet i EF, det må derfor betragtes som en mulighed, at vi også får særstatus hvad angår forsvarsforhold.

Jeg foreslår derfor, at der arbejdes konkret for at ændre aftalen af 1951, og i den forbindelse vil den første og vigtigste opgave være at få danskerne til at ændre holdning. Amerikanerne har jo allerede meddelt at være åbne hertil.

Vi befinder os i år 2001 og kolonitiden er slut, og demokratiske forhold sættes i fokus. Det kan ikke siges at være demokratiske forhold, når vi i vort eget land ikke ville gives kompetence vedrørende forsvarsforhold.

INUIT ATAQATIGIIT INATSISARTUNI

. (Citat slut)

Forsvarsaftalen fra 1951 blev underskrevet af Danmark og USA uden deltagelse af Kalaallit. I 2004 blev en ændring af aftalen underskrevet i Igaliku, hvor Josef Motzfeldt deltog på vegne af Kalaallit Nunaat. Det med at Kalaallit direkte var med til at udforme aftalen var et skridt mod øget selvstyre.

I 2026 aftalen blev Kalaallit tydeligt nævnt som et folk med rettigheder og med selvstændig beslutningskompetence. Det er vigtigt. Vi ved at vi ikke står lige; Kalaallit Nunaat er stadigvæk en del af Kongeriget Danmark.

Aftalen er en rammeaftale om det fremadrettede samarbejde om forsvar. USA kan udvide sine opgaver i Pituffik, Narsarsuaq og Mestersvig blev nævnt som mulige steder hvor forsvarsinitiativer kan etableres. Steder, omfang, hvordan de skal benyttes, hvordan borgere og natur skal beskyttes skal der indgås aftale om. Vi forstår, at sagen vil blive taget op på et højere niveau, såfremt der ikke indgås aftale efter der er gået 90 dage. Inuit Ataqatigiit mener at høring af borgere, information til borgere og tryghed i bosteder er nødvendige. Vi skal også tage stilling til konsekvenser vedrørende råstoffer, trafik, fangst og fiskeri. I aftalen står der at man så vidt muligt skal respektere folks liv, fangst og fiskeri. I aftalen lægges der vægt på naturbeskyttelse. Men folk fremsætter et vigtigt og rammende spørgsmål: Hvem skal stå for kontrollen? Hvem vil stå med ansvaret når der sker ulykker, og hvordan vil man sikre oprydning? Naalakkersuisut må udarbejde klare planer om disse, og der skal lægges planer om hvordan lokale borgere og kommuner skal inddrages.

Lokale virksomheder kan få muligheder indenfor aftalen. Det med at USA skal så vidt muligt købe varer og serviceydelser er nedfældet i aftalen. Vi må udnytte aftalen i henhold til vores virksomheders evner. Dette kan skabe arbejdspladser, uddannelser og erfaringer. Men der er i aftalen ingen løfter om

INUIT ATAQATIGIIT INATSIARTUNI

konkrete arbejdspladser, økonomiske indtægtsmuligheder eller andre betalinger til Landskassen. Der er ingen bestemmelser i aftalen om USA's betaling for brug af vores lands arealer. Ligeledes opstilles der specifikke regler om investeringer fra udlandet i aftalen. Inuit Ataqatigiit mener at man åbent skal komme med informationer om hvilke konsekvenser disse vil få og om omkostningerne skal dækkes af Kalaallit Nunaat. Vi skal ligeledes drøfte bestemmelsen om vores fremtidige selvstændighed som er nedfældet i aftalen. I aftalen er medtaget at aftalens forpligtelser og rettigheder skal fortsat være gældende hvis Kalaallit Nunaat bliver en selvstændig stat samt om hvorvidt man skal være medlem af NATO eller ej. Dette er en fremadrettet beslutning. Vores ret til selvstændighed er nedfældet i aftalen, men spørgsmål vedrørende Kalaallit ret til at træffe beslutninger i fremtiden skal drøftes åbent. Disse skal debatteres i samfundet og det skal tages alvorligt.

Inuit Ataqatigiit lægger vægt på fred, samtaler, afsøgning af muligheder og undgåelse af krig. Forholdene omkring sikkerhed i den globale verden er under forandring, og vi må tage sikkerhedsspørgsmålene alvorligt. Vi mener ikke at fred kun kan opnås gennem optrapning af militære aktiviteter. Samarbejde, lovgivningsmæssige rammer, fælles ansvar og Kalaallit eget røst skal danne grundlag for vejen frem. Man kan sætte spørgsmålstejn ved at der i aftalen ikke er klare løfter om dette; derfor skal Inatsisartut og Naalakkersuisut følge med i om hvordan aftalen bliver brugt.

Derfor støtter Inuit Ataqatigiit forslaget, og vi vil stemme for at aftalen bliver godkendt i Kalaallit Nunaat. Vi støtter op om de aftaler som Naalakkersuisut har indgået i forhandlingerne, og vi drøfter åbent om de sager der endnu ikke er afsluttet. Efter aftalens ikrafttrædelse, kræver vi at Naalakkersuisut mindst en gang om året informerer Inatsisartut om hvordan aftalen bliver implementeres. Vi ønsker ligeledes at Naalakkersuisut undersøger om at disse tre lande sammen vurderer aftalen, f.eks. hvert femte år. Hvis vi som tre lande sammen vurderer aftalen, så kan vi gå i takt i stedet for at vente på hinanden.

INUIT ATAQATIGIIT INATSIARTUNI

Vi kræver at kommuner, erhvervsliv og lokale borgere der rammes af aftalens konsekvenser inddrages. Efter Kalaallit Nunaats godkendelse skal der også træffes en beslutning i det danske Folketing. Vi lægger vægt på, at Kalaallit Nunaat bliver hørt i Folketinget. Vi siger jo gentagne gange: Kalaallit Nunaat – ejes af Kalaallit. Det vil sige at ingen beslutninger om Kalaallit Nunaat kan træffes, uden at Kalaallit er inddraget. Vi ønsker at opnå fred. Vi skal påtage ansvar om vores land, og vi skal finde løsninger gennem samtaler. Vi støtter Naalakkersuisut om deres bestræbelser for at forsvare Kalaallits interesser gennem aftalen.

Derfor er Inuit Ataqatigiit glade for at Naalakkersuisut har vist det sammenhold om borgerne samles om, om det vi havde svært ved at forestille os og det som vi er ængstelige for, og har fundet en vej gennem vores kærlighed til vores land, det med at vi ikke kan krænkes og at vi har en vilje til at finde en løsning. Vi har sammen med USA og Danmark fundet en vej ud af krisen. Inuit Ataqatigiit og vores medborgere er stolte af at i har opnået at genskabe statbilitet og at vores land ikke bliver besat, men bliver behandlet som en ligeværdig partner gennem aftalen. Tak for jeres indsats om det.

Gid at aftalen også baner vej for fred i verden.